

РОБЪРТ ШЕКЛИ ТЕРАПИЯ

Превод от английски: Надя Чекарлиева, 1968

chitanka.info

На 2 май 2103 година Ълууд Касуел бързо крачеше по Бродуей със зареден пистолет в джоба на самото си. Той нямаше намерение да го употребява, но се опасяваше, че не е изключено да направи това. Такова предположение не беше лишено от основания, защото Касуел страдаше от мания за убийство.

Беше мек мъглив пролетен ден, във въздуха се носеше мирис на дъжд и разцъфнал дрян. Касуел стискаше пистолета в потната си длан и се опитваше да измисли поне един солиден аргумент, за да не убие човека на име Магънсън, който преди няколко дни бе казал, че Касуел изглежда чудесно.

„Какво му влиза в работа на Магънсън как изглеждам? Проклети любопитни хора, бъркат се в чужди работи, винаги всичко развалят...“

Касуел беше дребен на ръст холерик, със сърдити, възпалени очи, с челюсти на булдог, с исиотови коси. Всеки е срещал хора от подобен тип; качени на някой сандък от дезинфекционни препарати, те произнасят речи пред тълпа служаци по време на обедна почивка и иронично настроени студенти, вдигайки лозунги от рода на: „Марс на марсианците, Венера на венерианците.“

Но, да си кажем право, Касуел не се интересуваше от тежкото социално положение на населението от другите планети. Той беше ракетобусен кондуктор в нюйоркската корпорация „Рapid транзит“. Не се бъркаше в чужди работи. При това беше абсолютно умопобъркан...

За щастие имаше моменти, когато той разбираше това най-малко с половината от съзнанието си.

Касуел беше потънал в пот, докато вървеше по Бродуей към Четиридесет и третото авеню, където се намираше магазинът за „Домашни терапевтически уреди“. Работният ден скоро ще се свърши и неговият приятел Магънсън ще се върне в малката си квартира, недалеч от дома на Касуел. Колко лесно, колко приятно би било небрежно да влезе, да размени с него една-две думи и после...

Не! Касуел пое въздух и си напомни, че той няма истинско желание да убива когото и да било. Да се убива не е хубаво. Ще го тикнат зад решетките, приятелите му няма да го разберат, пък и майка му никога няма да одобри това.

Но тези аргументи бяха несъществени, твърде мъгливи и съвсем неубедителни. От фактите човек не може да избяга — той иска да убие Магънсън.

Нима едно толкова силно желание може да бъде лошо? Или дори нездравно?

Да, може! Касуел със сподавен стон премина последните няколко крачки до магазина „Домашни терапевтични уреди“.

Обстановката в магазина веднага му донесе облекчение. Светлината беше мека, щорите бяха в спокойни тонове и дори изложените тук лъскави терапевтични машини не се хвърляха много в очи. Ето къде може човек просто да легне на килима под сянката на терапевтичните машини с твърда увереност, че го очаква избавление от всички неприятности.

Светлокосият продавач с дълъг породист нос безшумно (но не скришом) се приближи до него и тихо го попита:

— Имате ли нужда от помощ?

— Терапия! — измънка Касуел.

— Разбира се, сър — обаятелно се усмихна продавачът, като си оправяше реверите на сакото. — Ние съществуваме тъкмо затова. — Той внимателно погледна Касуел, бързо постави наум диагнозата и почука по блестящия от белота и метал апарат. — Ето това е — каза продавачът — новият алкохолосистематизатор на фирмата „ИБМ“, рекламира се от най-популярните списания. Едно привлекателно допълнение към мебелировката, съгласете се, че то е украшение за всеки дом. Вътре има телевизор.

Със сръчно движение на тясната си китка продавачът откри алкохолосистематизатора и показа 52-дюймов телеекран.

— Аз имам нужда от... — започна Касуел.

— От терапия — завърши заради него продавачът. — Разбира се. Аз искам само да подчертая, че този модел никога няма да постави в неудобно положение нито вас, нито вашите приятели или близки. Обърнете внимание на скалата, която показва желаната интензивност на употреба на алкохол. Виждате ли? Ако не искате напълно да се въздържате, може да установите едно от следните деления: „много“, „умерено“, „в компания“ или „за апетит“. Това е уникална новост в механотерапията.

— Аз не съм алкохолик — с достойнство каза Касуел. — Корпорацията „Ню Йорк рапид транзит“ не приема на работа алкохолици.

— Разбирам — каза продавачът, който недоверчиво гледаше сълзящите очи на Касуел. — Вие изглежда сте нервен човек. Може би портативният успокоител на фирмата „Бендикс“...

— Нервите тук нямат значение. Какво имате против мания за убийство?

Продавачът сви устни:

— От шизофреничен или маниакално-депресивен произход?

— Не зная — призна си Касуел малко пообъркан.

— Но това всъщност няма значение — каза продавачът. — Аз си имам собствена теория. По време на работата в магазина дойдох до извода, че червенокосите и блондините са предразположени към шизофрения, а брюнетите към маниакална депресия.

— Интересно. Вие отдавна ли работите тук?

— От една седмица. И така, сър, ето какво ви е необходимо на вас.

— Какво е това?

— Рекс-регенератор, създаден от фирмата „Дженерал моторс“. Красив е, нали? Подходящ за всеки интериор, вътре има отлично обзаведен портативен бар. Вашите приятели, семейството, роднините никога няма да се досетят...

— Той лекува ли мания за убийство? — попита Касуел. — Силна форма?

— Без съмнение. Това не е някакъв си десетамперов апарат за невротици. Това е стационарна двадесет и пет амперна машина, много здрава, предназначена за действително тежки, застарели случаи.

— Тъкмо това, от което страдам аз — каза Касуел с извинителна гордост.

— Тая красавица всичко ще избие от главата ви. Големи, свръхздрави лагери! Силна охладителна система! Абсолютна изолация! Диапазон на чувствителност повече от...

— Взимам я — каза Касуел. — Още сега. Ще платя веднага.

— Чудесно! Само да позвъня в склада...

— Аз мога да взема тази — каза Касуел, като изваждаше бележника си. — Искам по-бързо да я изпробвам. Знаете ли, аз се готвя да убия моя приятел Магънсън.

Продавачът съчувствено цъкна с език:

— Повече няма да изпитвате такова желание... Плюс пет процента данък. Благодаря, сър. Вътре ще намерите подробна инструкция.

Касуел му благодари, хвана регенератора с две ръце и забърза към изхода.

Като приспадна комисионната си, продавачът се усмихна и запали цигара. Но неочаквано излезлият от кабинета си управител — едър, представителен мъж с пенсне — му развали цялото удоволствие.

— Хъскинс — каза управителят, — мисля, че вече ви съветвах да се избавите от този нечистоплътен навик.

— Да, мистър Фолансби, простете, сър — извини се Хъскинс, угасявайки цигарата си. — Аз веднага ще се възползувам от деникотинизатора от витрината. Аз направих доста изгодна продажба, мистър Фолансби. Един от големите рекс-регенератори.

— Така ли? — Новината направи впечатление на управителя. — Не ни се случва често... чакайте! Да не би да искате да кажете, че сте продали модела?

— Защо... знаете ли, страхувам се, че да, мистър Фолансби. Купувачът много бързаше. Нима...

— Хъскинс, аз ви предупреждавах. Колко пъти ви предупреждавах! Демонстрационният регенератор беше марсиански модел. За механотерапия на марсиани.

— Аа — каза Хъскинс. — Той се замисли за миг. — Разбирам.

Фолансби гледаше подчинения си със зловещо мълчание.

— Но какво значение има това? — бързо попита Хъскинс. — Машината нали не прави разлика. Аз мисля, че тя ще лекува мания за убийство дори ако пациентът не е марсианин.

— Сред марсианската раса никога не се е появявала склонност към убийство. Марсианският вариант на регенератора дори не може да разбере какво значи това. Безспорно регенераторът ще се опита да проведе лечението. Длъжен е. Но *от какво ще лекува той?*

— Разбирам — каза Хъскинс.

— Бедният човек трябва да бъде спрян, преди да... вие казахте, че той страда от мания за убийство? Не мога да гарантирам за нищо! Адресът му, по-бързо!

— Но, мистър Холансби, той толкова бързаше, че...

Управителят дълго гледаше продавача и не вярваше на ушите си.

— Викайте полиция! Свържете се с отдела за безопасност на „Дженерал моторс“! Намерете го!

Хъскинс се втурна към вратата.

— Стойте! — викна управителят, навличайки шлифера си. — Идвам с вас!

Ълууд Касуел се върна в къщи с таксикоптер. Той вкара регенератора в гостната, приближи го до кушетката и го огледа с оценяващ поглед.

— А продавачът е прав — каза накрая той. — Наистина се връзва с обстановката.

От естетична гледна точка регенераторът се оказва сполучлива придобивка.

Касуел му се полюбува още малко и после отиде в кухнята да си направи сандвич с кокошка. Той ядеше бавно, без да спуска поглед от една точка, която се намираше малко по-високо и по-наляво от кухненския часовник.

„Проклет да си, Магънсън! Мръсен, лъжлив, коварен враг на всичко чисто и непорочно на земята...“

Той извади пистолета от джоба си, сложи го на масата и го повъртя на различни страни с изопнатия си пръст.

Време беше да започне терапията.

Ако не беше...

Касуел с тревога почувствува, че не иска да се избави от желанието да убие Магънсън. Какво ще стане с него, ако той се лиши от тая потребност? Животът ще загуби смисъл и съдържание, вкуса и пикантността си. Той ще стане безкрайно отегчителен.

Освен това Магънсън му причини голямо лично страдание, за което не му се искаше да си спомня.

Айрин!

Бедната му сестра, обезчестена от сладкодумния и хитър Магънсън, която бе погубена и изоставена. Нима може да има победителна причина, за да грабне човек пистолета...

Касуел с мъка си спомни, че никога не е имал сестра. Тъкмо сега беше настъпил моментът да пристъпи към терапията.

Той отиде в гостната и извади инструкцията, пъхната във вентилационния отвор на апарата. Като я разгърна, той прочете:

„КАК ДА СИ СЛУЖИМ С РЕГЕНЕРАТОРА МОДЕЛ РЕКС:

1. Поставете регенератора до удобна кушетка (удобна кушетка може да купите срещу допълнително заплащане във всеки магазин на «Дженеръл моторс»).

2. Пъхнете щепсела в контакта.

3. Сложете разтегателния контактен обръч на главата си.

Това е всичко! Вашият регенератор ще направи всичко останало! Не съществуват никакви езикови бариери и проблеми на диалекта, защото регенераторът си служи с метода на Непосредствения чувствен контакт (патентът е предявен). Единственото, което се изисква от вас, е да се доверите на апарата.

Вие не трябва да изпитвате смущение или срам. Всеки си има проблеми, често пъти по-сложни от вашите! Регенераторът не се интересува от вашата нравственост и естетическите ви принципи, ето защо не мислете, че той ви осъжда. Той само се опитва да ви помогне да станете здрав и щастлив.

След като регенераторът събере и обработи необходимото количество информация, той ще започне лечението. Само от вас зависи продължителността на сеансите. Вие сте онзи, който заповядва! И, естествено, вие имате право да прекъснете сеанса всеки момент!

Това е всичко! Просто, нали? А сега включете вашия регенератор на фирмата «Дженеръл моторс» и вие ще **СТАНЕТЕ НОРМАЛЕН!**“

— Нищо сложно — си каза Касуел.

Той дръпна регенератора по-близо до кушетката и го включи. Взе обръча, започна да го нагласява на главата си и спря.

— Толкова глупаво се чувствавам! — изхихика той.

Неочаквано разтвори уста и предизвикателно погледна черната машина, която лъщеше с никела си.

— Та значи ти смяташ, че може да ме направиш нормален, а?

Регенераторът не отговаряше.

— Добре, опитай. — Той си сложи обръча на главата, легна на кушетката и скръсти ръце върху гърдите си.

Нищо не се случи. Касуел се намести по-удобно. Почеса рамото си и малко помести обръча. Пак нищо. Мислите му започнаха да се разпиляват.

„Магънсън! Ти си нагъл, високомерен изрод, отвратителен...“

— Добър ден — прозвуча в главата му някакъв глас. — Аз съм вашият механотерапевт.

Касуел виновно се размърда.

— Здравейте. Аз тук просто... е, вие разбирате... нещо като...

— Разбирам — успокояващо каза машината. — Ние всички сме тъй или иначе... В момента аз изследвам вашето подсъзнание, за да направя синтез, да определя диагнозата и прогнозата и да ви лекувам. Откривам...

— Какво?

— Един момент. — Регенераторът мълча няколко минути. После уверено каза: — Доста странен случай.

— Нали? — попита доволният Касуел.

— Да. Коефициентите приличат на... аз всъщност не съм сигурен... — гласът на апарата започна да заглъхва. Лампата на индикатора замига и угасна.

— Ей, какво става?

— Някаква бъркотия — отвърна машината. — Но — продължи тя с укрепнал глас — необикновеният характер на симптомите не може да заблуди една квалифицирана терапевтична машина. Всеки симптом, колкото и да е странен, е просто сигнал, признак на вътрешно несъответствие. А всички симптоми могат да се обяснят въз основа на общоприетата и доказана теория. Тъй като теорията е ефективна, симптомите трябва да се съгласуват с нея. Ще изхождаме от тази предпоставка.

— А вие сигурна ли сте, че вършите онова, което е необходимо? — попита Касуел, на когото главата му се въртеше.

Като блесна с индикатора си, машината отрязва:

— Съвременната механотерапия е точна наука, която не допуска никакви значителни грешки. Да започнем със словесните асоциации.

— Карайте — каза Касуел.

— Жилища?

— Къща.

— Куче?

— Котка.

— Флифъл?

Касуел се позабави, като се опитваше да съобрази. Тази дума му приличаше на марсианска, но можеше да бъде и венерианска или...

— Флифъл? — повтори регенераторът.

— Марфуш.

— Силен?

— Сладък.

— Зелен?

— Мама.

— Тханагойес?

— Патаматонга.

— Аридес?

— Нексотесмодрастика.

— Чтиспохелгноптецес?

— Рагамару латасентрикпропатрия! — извика Касуел. Това беше съчетание от звуци, с което човек можеше да се гордее. Човек със средни способности не би могъл да го произнесе.

— Хъм — каза регенераторът. — Закономерностите съвпадат. Така и трябва да бъде.

— Какви закономерности?

— Вие сте — съобщи му машината — класически случай на фим-мания, усложнен от силна дварк-наклонност.

— Така ли? На мен все ми се струваше, че аз страдам от мания за убийство.

— Този термин е безсмислен — строго каза машината. — Затова аз го отхвърлям като безсмислено съчетание от звуци. Сега имайте предвид: фим-манията е съвсем нормална. Никога не забравяйте това. Наистина в ранна възраст тя обикновено отстъпва на ховендиш-

отвращението. Индивиди, които не притежават тази естествена реакция на външната среда...

— Аз не разбирам напълно какво говорите — призна си Касуел.

— Моля ви, сър, нека още отсега да се разберем. Вие сте пациент. Аз съм механотерапевт. Вие се обърнахте към мен, за да се излекувате от вашата болест. Но не може да разчитате на помощ, ако сам не положите съответните усилия.

— Добре — каза Касуел. — Ще се опитам.

До този момент той се наслаждаваше от съзнанието за собствено превъзходство. Всичко, което говореше машината, му се струваше забавно. Дори можеше да посочи на механотерапевта някои неточности, които бе допуснал.

Сега това усещане се изпари и Касуел за сетен път се почувствува самотен, ужасно самотен и загубен, роб на желанията си, който търси поне мъничко тишина и спокойствие.

Той ще понесе всичко, каквото трябва, само да си възвърне равновесието. Касуел сурово си напомни, че няма право да критикува механотерапевта. Тези машини си знаят работата, те имат грамаден опит. Той ще се старае, колкото и нелеп да му изглежда на него, дилетанта, този начин на лечение.

Едно е ясно, помисли си Касуел, който мрачно лягаше на кушетката, механотерапията е много по-трудно нещо, отколкото съм предполагал.

Търсенето на изчезналия купувач беше краткотрайно и безрезултатно. Нямаше го из многолюдните нийоркски улици и никой не помнеше червенокос човек с възпалени очи, който влачи черна терапевтична машина.

Едно такова зрелище беше твърде обичайно.

Наскоро след бързото повикване по телефона дойдоха четирима полицаи начело с разтревожен млад лейтенант — детектив на име Смит.

Смит едва бе успял да попита: „Защо не си давате труд да сложите етикети на стоката си?“, когато го прекъснаха.

Като отстрани полицаия, който стоеше пред вратата, в стаята влезе един мъж. Той беше висока ъгловат, грозен, с дълбоко хлътнали

бледосини очи. Измачканият мръсен костюм приличаше на ковано желязо.

— Какво искате? — попита лейтенантът.

Грозният мъж обърна ревера на самото си и показа лъскава сребърна значка:

— Аз съм Джон Рет от отдела за безопасност при „Дженеръл моторс“.

— А... виноват, сър — каза лейтенант Смит, отдавайки чест. — Не предполагах, че толкова бързо ще дойдете на мястото.

Рет издаде неопределен звук.

— Проверихте ли отпечатъците на пръстите, лейтенант? Купувачът може би се е докоснал до друга терапевтична машина.

— Ей сега ще се заловя с това, сър — каза Смит. Не се случваше често оперативен работник на „Дженеръл Моторс“, „Дженеръл електрик“ или ИБМ лично да прави разследване на място. Ако участъковият полицай прояви сръчност, съобразителност, могат да го преместят в Индустриалната полиция.

Рет се обърна към Фолансби и Хъскинс и ги огледа с пронизващ и безразличен поглед като лъч на радар.

— Разкажете всичко подред — каза той и измъкна от безформения си джоб бележник и молив.

Той слушаше разказа и зловещо мълчеше. Накрая захлопна бележника, пхна го в джоба си и каза:

— Терапевтичните машини трябва да се пазят като светиня. Да се даде на купувача друга машина, значи да не се оправдае доверието, което ви е оказано, да се нарушат обществените интереси и да се очерни добрата репутация на компанията.

Управителят кимаше утвърдително и свирепо гледаше нещастния продавач.

— Марсианският вариант на машината изобщо не е трябвало да се излага на витрината.

— Аз ще ви обясня как стана това — побърза да каже Фолансби. — Трябваше ни демонстрационен модел и аз писах писмо до компанията с молба...

— Това може — безжалостно го прекъсна Рет — да бъде оценено като груба и престъпна немарливост.

Управителят и продавачът си размениха уплашени погледи. Те се сетиха за изправителната колония на „Дженеръл моторс“ край Детройт, където нарушителите на законите на компанията си прекарваха времето сред тягостна тишина, заети с монотонното чертаене на микросхеми за джобни телевизори.

— Наистина това не влиза в моите компетенции — каза Рет. Той обърна мрачния си поглед към Хъскинс: — Сигурен ли сте, че купувачът не каза името си?

— Не, сър. Тоест, да, в това съм сигурен — отвърна Хъскинс с треперещ глас.

— Изобщо той спомена ли някакви имена?

Хъскинс закри лицето си с ръце. После вдигна глава и разпалено произнесе:

— Да! Той искаше да убие някого! Приятеля си!

— Кого? — попита Рет с вледеняващо спокойствие.

— Името на неговия приятел... нека да си помисля... Магнетън! Спомних си! Магнетън! Или Морисън? О, боже...

Върху лицето на Рет се отрази желязно презрение. Хората са безполезни като свидетели. По-лошо от безполезни, защото могат да те насочат по погрешни следи. От гледна точка на надеждността най-добри са роботите.

— Нима той не спомена нищо съществено?

— Нека си помисля! — каза Хъскинс, на когото лицето се беше изкривило от напрежение.

Рет чакаше.

Фолансби се изкашля.

— Мисля си, мистър Рет, за тая марсианска машина. Тя нали няма да лекува манията за убийство?

— Разбира се, че няма. Манията за убийство е непозната на Марс.

— Съгласен съм. В такъв случай какво ще направи тя? Няма ли да се откаже да лекува тази болест, защото ще ѝ бъде непозната? Тогава купувачът просто ще върне регенератора с оплакване и ние...

Рет поклати глава.

— Рекс-регенераторът е длъжен да лекува, щом открие признаците на психоза. Според марсианските стандарти, вашият

купувач е тежко болен, той е ненормален, каквато и да е истинската причина за неговата болест.

Фолансби си свали пенснето и започна да бърше стъклата.

— Но какво ще прави машината?

— Тя ще го лекува от марсианска болест, която е най-близка до дадения случай. Може да се предположи, че ще го лекува от фимания с различни усложнения. Що се касае до резултатите от лечението, аз нищо не мога да кажа. Пък и едва ли някой друг може да каже, защото такива случаи още не е имало. Грубо казано, алтернативата е такава: или пациентът веднага ще се откаже от терапията и ще си остане с манията за убийство, или ще мине курса на марсианска терапия и ще се излекува.

Лицето на Фолансби грейна.

— Значи може да бъде излекуван?

— Вие не ме разбрахте — каза Рет. — Той ще се излекува от несъществуваща... марсианска психоза. Ще го излекува от това, което в действителност не съществува, значи ще създаде фантастическа система от халюцинации. Машината ще извърши обратния процес: тя ще създаде психоза, вместо да я ликвидира.

Фолансби застена и се облегна на психоматика на фирмата „Бел“.

— И така — завърши Рет — болният ще бъде убеден, че той е марсианин. Естествено, нормален марсианин.

Хъскинс неочаквано се развика:

— Спомних си! Спомних си! Той каза, че работи в „Ню Йорк рапид транзит“! Това много добре си го спомням!

— Това вече е шанс — каза Рет, като протягаше ръка към телефона.

Хъскинс с облекчение избърса потното си лице.

— А аз ги спомних и друго, което още повече ще ни помогне.

— Какво именно?

— Купувачът каза, че на времето е бил алкохолик. Аз съм сигурен в това, защото отначало той се интересува от алкохолосистематизатора ИБМ, но аз го разубедих. Той беше червенокос, а, знаете ли, аз си имам теория за червенокосите и алкохолизма. Според нея...

— Чудесно — каза Рет. — Алкохолизмът ще бъде отбелязан в досието му. Това рязко намалява сферата на търсенето.

Когато избираше номера на „Рapid транзит“, неговото грозно лице изглеждаше почти симпатично.

Приятно е за разнообразие да се убеди човек, че хората все още са способни да запомнят съществени детайли.

— Но, разбира се, вие помните своята горика, нали? — питаше регенераторът.

— Не — уморено отвърщаше Касуел.

— Тогава разкажете ми за юношеските си преживявания във форастрийския флип?

— Никога нищо подобно не е имало.

— Хм. Блокиране — измърмори машината. — Чувство на обида. Потиснатост. Вие сигурен ли сте, че не помните гориката си и не знаете какво е представлявала за вас? Всички минават през това.

— Но не и аз — каза Касуел, който сдържаше прозявката си.

Механотерапията продължаваше вече почти четири часа и без каквато и да е видима полза. Отначало той по своя инициатива разказа за детството си, за майка си и баща си, за големия си брат. Но регенераторът го помоли да отхвърли тези фантазии. Отношението на пациента към въображаемия родител или сиблинг, обясни той, носи фиктивен характер и е от второстепенен психологически интерес. Най-важното са чувствата на пациента, открити и потиснати, които той изпитва към гориката си.

— Слушайте — запротестира Касуел, — но аз дори не знам какво е това горика.

— Не, вие знаете, само че не искате да си признаете.

— Не зная, обяснете ми.

— По-добре самият вие да разкажете.

— По какъв начин? — разсърди се Касуел. — Аз не зная!

— Според вас, какво е горика?

— Пожар в гората — каза Касуел. — Една таблетка сол. Бутилка спирт за горене. Малка отвертка. Доволен ли си? Бележник. Пистолет...

— Тези асоциации не са лишени от смисъл — убеди го регенераторът. — Вашите опити да ги изберете случайно

свидетелствуват за наличност на вътрешна закономерност. Спомнихте ли си?

— Но какво е все пак, дявол да го вземе, горика? — кресна Касуел.

— Дървото, което ви е хранило, когато сте били кърмаче и може би чак до периода на половата зрелост, ако моите предположения относно вас са правилни. Без да иска, гориката е потиснала вашето естествено отвращение към фим-манията. Това на свой ред е предизвикало изпитваната от вас потребност да дваркувате някого по влендишен начин.

— Никакво дърво не ме е хранило.

— Не си ли спомняте това?

— Разбира се, че не, никога не е имало такова нещо.

— Сигурен ли сте?

— Абсолютно.

— Нима ни най-малко не се съмнявате?

— Не! Никаква горика не ме е хранила. Слушайте, аз имам право да прекъсна сеанса всеки момент, нали?

— Безспорно — каза регенераторът, — макар че сега това не е желателно. Вие проявявате чувство на гняв, обида, страх. Произволно отхвърляйки...

— По дяволите — каза Касуел и дръпна обръча от главата си.

Тишината беше прекрасна. Касуел стана, прозя се, протегна се и си разтри тила. Той дълго гледа черната бучаща машина с враждебен поглед.

— Ти дори една хрема не можеш да излекуваш — й каза той.

Като разкършваше скованите си крайници, Касуел се разходи из стаята и отново се върна при регенератора.

— Проклетата лъжкия! — викна той.

Отиде в кухнята да пийне бира. Пистолетът още беше на масата и смътно блестеше.

„Магънсън! Гнусен, вероломен мръсник! Дете на дявола! Мерзко, зло чудовище! Някой трябва да те унищожи, Магънсън! Някой...“

Някой? Той трябва да направи това. Само той познава безкрайната бездна на Магънсъновата развратеност, неговата порочност и отвратителното му честолюбие.

„Да, това е мой дълг“ — помисли си Касуел. Но колкото и да е странно, тази мисъл не му достави удоволствие.

Все пак Магънсън му е приятел.

Той беше готов да действува. Пъхна пистолета в левия джоб на сакото си и погледна кухненския часовник. Кажи-речи, шест и половина. Магънсън сигурно вече си е в къщи, обядва, хили се самодоволно и обмисля плановете си.

Тъкмо време да бъде пречукан.

Касуел с големи крачки се запъти към вратата, отвори я, готвейки се да излезе, но се спря.

През ума му мина една мисъл, толкова значителна, толкова сложна, с толкова големи последствия, че той беше потресен до дъното на душата си. От отчаяние Касуел се опитваше да пропъди тая мисъл, но завинаги гравирана в паметта му, тя не изчезваше.

При тези обстоятелства му оставаше само едно.

Той се върна в гостната, седна на кушетката и си сложи обръча на главата.

— Какво има? — попита регенераторът.

— Дявол да го вземе, това е удивително — каза Касуел. — Знаете ли, аз май наистина си спомням моята горика!

Джон Рет извика по телевидеофона „Ню Йорк рапид транзит“, където незабавно го свързаха с мистър Бемис, един пълен, загорял мъж с внимателни очи.

— Алкохолизъм ли? — попита отново Бемис, когато му обясниха за какво става дума. С незабележимо движение той включи магнетофона. — Сред нашите служители? — Като натисна с крака си един бутон на пода, Бемис даде сигнал за тревога в отделите Охрана, Реклама, Взаимоотношения с другите компании и Психоанализ. След като направи всичко това, той със сериозен вид погледна Рет. — Уважаеми, сър, изключено е. Впрочем защо „Дженеръл моторс“ се интересува от това?

Рет горчиво се усмихна. Това можеше да се очаква. Между „Рапид транзит“ и „Дженеръл моторс“ в миналото съществуваха разногласия. Официално двете гигантски корпорации си сътрудничеха, но на практика...

— Това засяга обществените интереси — каза Рет.

— Разбира се. — Бемис едва забележимо се подсмихна. Като погледна селекторното табло, той видя, че няколко сътрудници подслушват разговора. Ако се държи добре, може да разчита на повишение. — Очевидно имате предвид обществените интереси на „Дженеръл моторс“ — продължаваше Бемис с вежливо ехидство. — Предполагам, искате да намекнете, че нашите ракетобуси се управляват от пияни шофьори?

— Съвсем не. Интересува ме само един случай за предразположение към алкохолизъм... една индивидуална скрита форма...

— Изключено е. Ние не приемаме на работа в „Рapid транзит“ хора, които имат дори най-малка склонност от този род. Съветвам ви, сър, да почистите собствения си дом, преди да се занимавате с инсинуации!

Бемис изключи телевизеофона.

Във всеки случай не ще могат да го обвинят в нищо.

— Ядец — с досада каза Рет. Той се обърна и викна: — Смит! Открихте ли отпечатъци от пръсти?

Лейтенант Смит дотърча по риза, със засукани ръкави.

— Нищо съществено, сър.

Рет стисна тънките си устни. Бяха минали почти седем часа, откакто купувачът беше отнесъл марсианската машина. Не се знае каква вреда вече е нанесена. Купувачът има право да даде компанията под съд. Но работата не е в компенсацията, на всяка цена трябва да се спаси репутацията на фирмата.

— Извинете, сър — обади се Хъскинс.

Рет не го чу. Какво да се прави? „Рapid транзит“ отказва да помогне. Ще разреши ли командването на въоръжените сили да се прегледат всички лични дела за телосложението и пигментацията?

— Сър — отново се обади Хъскинс.

— Какво искате?

— Аз си спомних името на приятеля на купувача. Магънсън.

— Не грешите ли?

— Не — каза Хъскинс и в неговия глас за първи път от много часове насам прозвуча увереност. — Аз си позволих, сър, да надникна в телефонния указател. В Манхатън има само един човек с такова име.

Рет заплашително го погледна изпод рунтавите си вежди.

— Хъскинс, надявам се, че не грешите. Много се надявам.

— Аз също, сър — призна си Хъскинс, който почувствува как коленете му започват да треперят.

— Защото в противен случай — каза Рет — аз... Но хайде. Да вървим!

Придружени от полицейски ескорт, те пристигнаха на адреса след петнайсет минути. Къщата беше стара с почернели тухли, на една от вратите на втория етаж имаше табелка с името на Магънсън. Те почукаха.

Вратата отвори един широкоплещест мъж на трийсетина години, късо подстриган, по риза. Той леко побледня, като видя толкова хора в униформа, но не се уплаши.

— Какво значи това? — предизвикателно попита той.

— Вашето име е Магънсън, нали? — кресна лейтенант Смит.

— Ъхъ. Какво е станало? Ако вие идвате заради моя стереофон, който уж много силно свирел, трябва да ви кажа, че оная стара вещица долу...

— Може ли да влезем? — попита Рет. — Работата е сериозна.

Магънсън изглежда не беше склонен да ги пуска, но Рет го отстрани и влезе вътре, съпровождан от Смит, Фолансби, Хъскинс и малък, полицейски отряд. Магънсън се обърна към тях недоволен и объркан. Сцената явно му направи силно впечатление.

— Мистър Магънсън — обърна се към него Рет с най-приятния тон, на който беше способен. — Надявам се, че ще ни извините за нахълтването. Уверявам ви, че въпросът засяга обществените интереси, а също така и собствените ви. Има ли сред вашите познати дребен, червенокос човек, навъсен, с възпалени очи?

— Да — бавно и предпазливо каза Магънсън.

Хъскинс облекчено въздъхна.

— Моля ви, кажете ни неговото име и адрес — помоли го Рет.

— Това е сигурно... чакайте! Какво е направил той?

— Нищо.

— Тогава защо ви трябва?

— Нямаме време да ви обясняваме — каза Рет. — Повярвайте ни, това е и в негов интерес. Как се казва?

Магънсън изпитателно погледна грозното, но честно лице на Рет. Намеси се и лейтенант Смит:

— Хайде, казвай, Магънсън. За тебе е по-добре. Бързо, бързо — името!

Това беше погрешен подход. Магънсън запали цигара, пусна дим в лицето на Смит и попита:

— А ти имаш ли разрешение, приятелю?

— Гледай го ти! — каза Смит и пристъпи напред. — Сега ще ти покажа едно разрешение, умник!

— Стига! — заповяда Рет. — Лейтенант Смит, благодаря ви за помощта. Свободен сте.

Сърдит, Смит си излезе заедно с отряда си.

Рет каза:

— Моля да ни извините, Смит беше излишно усърден. По-добре да ви разкажа всичко подред.

Той накратко предаде цялата история с купувача и марсианската терапевтична машина.

След неговия разказ Магънсън стана още по-подозрителен:

— Искате да кажете, че той се готви да ме убие?

— Точно така.

— Това е лъжа. Аз не зная кой сте вие, мистър, но никога няма да можете да ме убедите в това. Ълууд е моят най-добър приятел още от детство. Ние заедно бяхме войници. Заради мене Ълууд е готов да си отреже главата. И аз ще направя същото за него.

— Да, да — нетърпеливо каза Рет. — В нормално състояние. Но вашият приятел Ълууд... А, между другото, това името ли е или презимето?

— Първото му име — с насмешка каза Магънсън.

— Вашият приятел Ълууд е душевно болен.

— Вие не го познавате. Това момче ме обича като роден брат. Слушайте, какво е направил Ълууд. Дълг ли има или нещо подобно? Аз мога да му помогна.

— Идиот! — викна Рет. — Аз се опитвам да ви спася живота, а също така живота и разума на вашия приятел!

— Но откъде да знам? — смънка умолително Магънсън. — Вие, момчета, нахълтахте тук...

— Трябва да ми повярвате — каза Рет.

Магънсън внимателно погледна Рет и без да иска, кимна.

— Той се казва Ълууд Касуел. Живее на същата улица, номер 341.

Човекът, който отвори вратата, беше дребен, червенокос, с възпалени очи. Дясната му ръка беше пъхната в джоба на сакото. Той изглеждаше много спокоен.

— Вие ли сте Ълууд Касуел? — попита Рет. — Вие ли купихте тази сутрин регенератор от магазина за „Домашни терапевтични преди“?

— Да — каза Касуел. — Заповядайте.

В малката гостна те видяха черния регенератор, чиито никелирани части лъщяха. Той беше включен.

— Използувахте ли го? — попита с тревога Рет.

— Да.

Фолансби направи крачка напред.

— Мистър Касуел, не зная как е станало това, но ние сме направили ужасна грешка. Регенераторът, купен от вас е марсиански вариант, предназначен за лекуване на марсиани.

— Зная — каза Касуел.

— Знаете ли?

— Разбира се, това бързо се изясни.

— Положението беше опасно — каза Рет — особено за човек... ммм... с неприятности като вашите.

Незабелязано за Касуел Рет внимателно го изучаваше. Той се държеше нормално, но външният вид често лъже, особено при душевно болните. Касуел е страдал от мания за убийство, няма основания да се мисли, че тя е изчезнала безследно.

И Рет съжали, че толкова рано е отпратил Смит и неговия отряд. Присъствието на въоръжени полицаи понякога успокоява.

Касуел отиде в другия ъгъл на стаята, където се намираще терапевтичната машина. Едната му ръка все още беше в джоба, а другата той нежно постави върху регенератора.

— Бедният, той полагаше всички сили — каза той. — Разбира се, не можеше да излекува нещо, което не съществува... — Касуел се усмихна подигравателно. — Но истината е, че почти успя!

Като следеше изражението на лицето му, Рет каза с подчертано небрежен тон:

— Радвам се, че всичко се размина, сър. Компанията, разбира се, ще компенсира времето, което сте загубили, и моралните щети...

— Разбира се — каза Касуел.

— ... и ние незабавно ще сменим този регенератор с нормален земен модел.

— Няма нужда.

— Няма ли?

— Не. — Гласът на Касуел звучеше твърдо. — Терапията, която започна машината ме подтикна да извърша дълбок самоанализ. В момент на пълно проникване в собственото си съзнание аз успях да премисля и отхвърля намерението си да убия бедния Магънсън.

Рет недоверчиво наклони глава.

— Сега не изпитвате такава необходимост, тъй ли?

— Да.

Рет се навъси, поиска нещо да каже, но се въздържа. Той се обърна към Фолансби и Хъскинс:

— Вземете машината. Аз ще си поговоря с вас в магазина.

Управителят и продавачът вдигнаха регенератора и излязоха.

Рет дълбоко си пое дъх.

— Мистър Касуел, аз бих ви препоръчал да приемете безплатно нов регенератор от компанията. Без правилно лечение по метода на механотерапията има опасност от възобновяване на процеса.

— В тоя случай опасност няма — меко, но уверено каза Касуел. — Благодаря ви за грижите, сър. Лека нощ.

Рет вдигна рамене и се запъти към вратата.

— Почакайте! — викна Касуел.

Рет се обърна. Касуел извади ръката от джоба си. Държаше пистолета. Рет почувствува как струйки пот се стичат под мишниците му. Той пресметна разстоянието между себе си и Касуел. Беше много далеко.

— Вземете го — каза Касуел, подавайки пистолета с дръжката напред. — Той вече няма да ми потрябва.

Рет с равнодушен вид взе пистолета и го пхна в безформения си джоб.

— Лека нощ — каза Касуел. Той затвори вратата след Рет и я заключи.

Най-сетне бе останал сам.

Касуел влезе в кухнята. Отвори бутилка бира, отпи една голяма глътка и седна на кухненската маса. Той не спускаше поглед от точката, която се намираше малко по-високо и по-наляво от стенния часовник.

Трябваше да разработи своя план сега. Време за губене нямаше.

„Магънсън! Зло чудовище, отсякло гориката на Касуеловци! Магънсън! Човекът, който тайно се готви да зарази Ню Йорк с отвратителната фим-мания! О, Магънсън, пожелавам ти дълъг, дълъг живот, пълен с мъчения, които ще получиш от мене! И като начало...“

Касуел се усмихна, представяйки си как ще дваркува Магънсън по влендишен начин.

Публикувано в алманах „Спектър’68“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.